

Lietuvos bankui
prieziura@lb.lt

2025 m. gruodžio 1 d. Nr. S-84

Siunčiama el. paštu, kopija rkazlauskaite@lb.lt

DĖL LIETUVOS BANKO VALDYBOS NUTARIMO PAKEITIMO PROJEKTO DERINIMO

Asociacija „Fintech Hub LT“ (toliau – Asociacija) susipažino su Lietuvos banko 2025 m. lapkričio 7 d. TAIS informacinėje sistemoje paskelbtu Lietuvos banko valdybos 2021 m. spalio 25 d. nutarimo Nr. 03-188 „Dėl Lietuvos banko finansų rinkos priežiūros tikslais atliekamų patikrinimų nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas) pakeitimo projektu ir teikia savo nuomonę.

Dėkojame Lietuvos bankui už konstruktyvų dialogą dėl patikrinimų proceso tobulinimo. Asociacijos inicijuota finansų rinkos dalyvių (toliau – FRD) darbo grupė, veikusi 2025 m. liepos – rugpjūčio mėnesiais, nustatė pagrindinius FRD planinių patikrinimų metu kylančius iššūkius. Atsižvelgdama į analizuotą užsienio praktiką, galiojančius teisės aktus ir praktinį jų taikymą, Asociacija parengė ir 2025 m. rugsėjo 11 d. Lietuvos bankui pateikė rekomendacijas dėl patikrinimų proceso tobulinimo, kurios buvo aptartos lapkričio 24 d. Lietuvos banko inicijuotame susitikime. Susitikimo metu Asociacija išgirdo Lietuvos banko požiūrį, papildomus paaiškinimus ir įžvalgas dėl patikrinimų proceso peržiūros. Džiaugiamės, kad Lietuvos bankas sutiko atsižvelgti ir įgyvendinti patikrinimo proceso rekomendacijose pateiktus aspektus, tokius kaip:

1. Grįžtamojo ryšio patikrinimo metu stiprinimas ir tarpiniai susitikimai su FRD, skirti savalaikiam faktinių aplinkybių tikrinimui (derinimui) su FRD. Taip bus užtikrinta, kad rinkos dalyvis turėtų galimybę susipažinti su rengiama ataskaita ar jos dalimis ir pateikti savo argumentuotus prieštaravimus patikrinimo komandai dar iki ataskaitos patvirtinimo. Taip pat sutarta, kad FRD patikrinimo metu turės galimybę prašyti duomenų ar paaiškinimų teikimo terminų pratęsimo, taip pat galės inicijuoti susitikimus.
2. Ataskaitų kokybės gerinimas. Asociacija pritaria, kad Lietuvos bankas sukurtų ataskaitų kokybės kontrolės mechanizmą (pvz. ekspertų grupę, peržiūrinčią dalį ataskaitų), taip pat užtikrintų, kad ataskaitos išlaikytų vienodą šabloną nepaisant patikrinimą atliekančių ekspertų. Susitikimo metu buvo pažymėta, kad ketinama skaitmenizuoti ataskaitų parengimą, tokiu būdu užtikrinant tiek jos formos vienodumą, tiek galimybę atspindėti visų pusių komentarus. FRD itin svarbu, kad būtų galimybė matyti Lietuvos banko argumentus, FRD kontrargumentus ir atgalinį Lietuvos banko ryšį, ypač kur buvo atsižvelgta ir pataisyta, o kur – ne.
3. Aiškesnis ataskaitos išvadų dėstymas. Susitikimo metu buvo abipusiai sutarta, kad ataskaitose turėtų būti įrašomos visos tikrintos sritys. Jeigu pažeidimų nebuvo nustatyta, toks sakinytis turėtų būti įrašytas prie atitinkamų sričių. Taip pat buvo sutarta atliepti reikšmingą FRD pastabą – ataskaitose aiškiau atskirti teisės aktų pažeidimus nuo trūkumų. Papildomai pažymime, kad laikomės nuomonės, jog į ataskaitų turinį būtų tikslinga įtraukti skiltį apie anksčiau FRD atžvilgiu vykdytus patikrinimus ir FRD pasiektą pažangą, jeigu tokia nustatyta.
4. Viešas patikrinimo metu reikalingų duomenų rinkinių, ypač aktualių PPTFP patikrinimo sričiai, šablonų paskelbimas. Tokiu būdu FRD, tikrinamam pirmą kartą, bus sudaryta galimybė tinkamai pasiruošti duomenis ar informacines sistemas patikrinimui ir jo metu taikomiems trumpiems duomenų pateikimo terminams. Taip pat sveikiname iniciatyvą atnaujinti duomenų mainų svetainę, kurioje visa su patikrinimu susijusi medžiaga būtų prieinama tiek Lietuvos bankui, tiek

FRD iki pat patikrinimo pabaigos (t. y., galutinio ir neginčijamo sprendimo dėl patikrinimo rezultatų).

5. Aiškesnis lūkesčių dėl trūkumų šalinimo plano parengimo pateikimas Lietuvos banko DUK skiltyje. FRD nuomone, trūkumų šalinimo plano parengimas ir vykdymas yra labai svarbus patikrinimo etapas, svarbus ir Lietuvos banko atgalinis ryšys dėl plano tinkamumo. Susitikimo metu Lietuvos bankas išdėstė argumentus, dėl kurių šiame etape yra atsisakoma formalizuoti trūkumų šalinimo plano parengimo stadiją. Nors Asociacija mato prasmę šį etapą formalizuoti, sutinkame, kad DUK gali būti pirmas žingsnis.

Papildomai laikomės nuomonės, kad FRD trūksta aiškumo apie patikrinimo proceso organizavimą, tad būtų tikslinga arba išplėsti Lietuvos banko parengtus patikrinimo patarimus, arba parengti atskiras patikrinimo proceso gaires ar DUK, kur būtų aprašyti visi patikrinimo etapai bei Lietuvos banko ir FRD teisės ir atsakomybės jų metu.

Apibendinant, vertiname konstruktyvų dialogą, prisidedantį prie bendradarbiavimo stiprinimo bei skaidresnio priežiūros proceso. Sutinkame, kad Asociacijos įvardinti patikrinimo iššūkiai kyla praktikoje, o pokyčiams reikia laiko. Manome, kad šiame etape būtų tikslinga įgyvendinti susitikimo metu sutartus veiksmus, o jų rezultatus, įskaitant papildomus siūlymus, aptarti 2026 m. IV ketv.

PRIDEDAMA: Pastabos ir pasiūlymai Nutarimui, 4 lapai.

Administracijos direktorė

Greta Ranonytė

Vaida Ražanauskė, vaida@fintechhub.lt, +37062053502

Eil. nr.	Teisės akto nuostata, kurią siūloma keisti (straipsnio, punkto, papunkčio Nr.)	Argumentai, motyvai, kodėl siūloma keisti	Siūlomas nuostatos tekstas
1.	Nutarimo projekto 35 ¹ . Lietuvos bankui patikrinimo metu pateikiami rašytiniai paaiškinimai privalo būti parengti lietuvių kalba, o dokumentai – parengti lietuvių arba anglų kalbomis. Dokumentai, parengti kitomis kalbomis, privalo būti išversti į lietuvių arba anglų kalbą, o vertimai pateikiami patvirtinti vertėjo parašu, skaitmeninės kopijos tikrumą patvirtinant Bendrųjų Lietuvos banko prižiūrimų finansų rinkos dalyvių prašymų išduoti leidimus pateikimo, nagrinėjimo ir leidimų išdavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2004 m. gegužės 6 d. nutarimu Nr. 58 „Dėl Bendrųjų Lietuvos banko prižiūrimų finansų rinkos dalyvių prašymų išduoti leidimus pateikimo, nagrinėjimo ir leidimų išdavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės) nustatyta tvarka. Lietuvos banko prašymu privalo būti pateikti dokumentų anglų kalba vertimai į lietuvių kalbą, patvirtinti vertėjo parašu, skaitmeninės kopijos tikrumą patvirtinant Taisyklių nustatyta tvarka.	Atsižvelgiant į tai, kad finansų rinkos dalyviai aptarnauja klientus įvairiose jurisdikcijose, dokumentai, gaunami iš klientų būna ne tik lietuvių ar anglų, tačiau ir kitomis kalbomis. Jeigu FRD savo vidaus tvarkose yra numaćiusi, kuriomis kalbomis yra priimami dokumentai iš klientų ir įsigijusi programinę įrangą klientų teikiams dokumentams versti bei yra tinkamai įvertinusi tokios programinės įrangos vertimų kokybę, lyginant su profesionalių vertėjų vertimais, bei duomenų apsaugą, manoma, kad toks dokumentų vertimas yra pakankamas. Praktikoje, ypatingai atliekant klientų dalykinių santykių ir operacijų stebėsenos procesus, dažnai gaunama įvairių kalbų dokumentų, kurie gali būti teikiami Lietuvos Bankui su kliento byla. Tokie dokumentai, kurie be kita ko gali apimti ir kliento tapatybės nustatymui naudojamus dokumentus, dažnai yra sutartys, sąskaitos-faktūros, sąskaitos už komunalines paslaugas, kliento teikiami susirašinėjimai su partneriais dėl užsakymų, kt. Lietuvos bankui reikalaujant, kad tokie dokumentai būtų teikiami anglų ir (arba) lietuvių kalbomis, patvirtinant vertėjo parašu, yra ženkliai apsunkinamas mokėjimo paslaugų prieinamumas galutiniams vartotojams bei vartotojai neproporcingai įpareigojami jų jurisdikcijos kalba pasirašomus dokumentus versti kiekvieną kartą, kai tokių dokumentų yra prašoma PPTFP ar kitais tikslais. Jeigu tokia prievolė dėl vertimo perkeliama FRD, vėlgi, reikšmingai apsunkinamas mokėjimo paslaugų teikimas ir mokėjimų apdorojimas mokėjimų įstatyme nustatyta tvarka ir terminais, kadangi kiekvieno dokumento vertimas ir vertimo patvirtinimas užtruktų reikšmingą laiką. Papildomai, jeigu įstaiga iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos, priėmė dokumentus iš klientų kitomis nei lietuvių ar anglų kalbomis ir vertė juos	Nutarimo projekto 35 ¹ . Lietuvos bankui patikrinimo metu pateikiami rašytiniai paaiškinimai privalo būti parengti lietuvių arba anglų kalbomis, o dokumentai – parengti lietuvių arba anglų kalbomis. Dokumentai, parengti kitomis kalbomis, privalo būti išversti į lietuvių arba anglų kalbą. Lietuvos banko prašymu, o vertimai iš kitų kalbų pateikiami patvirtinti vertėjo parašu, skaitmeninės kopijos tikrumą patvirtinant Bendrųjų Lietuvos banko prižiūrimų finansų rinkos dalyvių prašymų išduoti leidimus pateikimo, nagrinėjimo ir leidimų išdavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2004 m. gegužės 6 d. nutarimu Nr. 58 „Dėl Bendrųjų Lietuvos banko prižiūrimų finansų rinkos dalyvių prašymų išduoti leidimus pateikimo, nagrinėjimo ir leidimų išdavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės) nustatyta tvarka. Lietuvos banko prašymu privalo būti pateikti dokumentų anglų kalba vertimai į lietuvių kalbą, patvirtinti vertėjo parašu, skaitmeninės kopijos tikrumą patvirtinant Taisyklių nustatyta tvarka. Dokumentų vertimo išlaidos visais atvejais tenka tikrinamam subjektui.

		patikrintais saugiais ir kokybiškais vertimo įrankiais, Lietuvos bankui paprašius pateikti dokumentus už tikrinamąjį laikotarpį, kuris neretai siekia 12-18 mėnesių, FRD sudaroma neproporcingas darbo ir išlaidų kiekis išversti visus už praėjusį laikotarpį tikrinimo metu teikiamus dokumentus. Siūloma įstatyme apibrėžti, kad oficialūs vertimai privalomi tik FRD rengiamiems dokumentams, neįskaitant jų klientų rengiamų dokumentų. Klientų dokumentus leisti teikti lietuvių, anglų ir originalia dokumento kalba, kartu pateikiant tokių dokumentų vertimą į lietuvių ar anglų kalbą, nereikalaujant vertėjo parašo. Taip pat atsižvelgiant į FRD veiklos vykdymą tarptautiniu mastu, tikslinga leisti pateikti paaiškinimus lietuvių arba anglų kalbomis. Tai užtikrins prižiūrimų subjektų, veikiančių tarptautinėje finansų rinkoje, teisinį aiškumą ir operatyvumą, leidžiant efektyviau panaudoti jau parengtus dokumentus ir geriau išreikšti teisinius bei finansinius argumentus, nepriklausomai nuo jų būstinės ar darbuotojų kalbinių nuostatų.	
2.	Nutarimo projekto 40 p. Dėl didelės patikrinimo metu surinktų ir apdorotų duomenų apimties, jų sudėtingumo ir (ar) kilus abejonių dėl šių duomenų tikslumo Lietuvos banko tarnautojas, rengiantis patikrinimo ataskaitos projektą, arba patikrinimo grupės vadovas gali nuspręsti sukurti faktines aplinkybes, nustatytas patikrinimo metu ir užfiksuotas patikrinimo ataskaitos projekte. Faktinių aplinkybių sutikrinimas atliekamas siekiant patvirtinti ar paneigti konkrečių faktų egzistavimą, peržiūrėti duomenų teisingumą ar kiekybinių rodiklių atitikį apsiribojant faktinės informacijos peržiūra. Faktinių aplinkybių teisingumas gali būti patikrinamas šiais	Tiek galiojančiame Nutarime, tiek Nutarimo pakeitimo projekte yra įtvirtinta žodinių pasitarimų organizavimo tvarka. Vis dėlto šiuo metu galiojanti nuostata nenustato teisės FRD inicijuoti susitikimą faktinėms aplinkybėms sukurti bei pateiktoms pastaboms dėl ataskaitos projekto (ar jo dalies) aptarti. Atsižvelgiant į tai, siūlome šią nuostatą patikslinti ir aiškiai įtvirtinti FRD teisę inicijuoti žodinius pasitarimus. Pažymėtina, kad Nutarimo projekto 40 punktą taip pat suponuoją, jog žodinius pasitarimus gali inicijuoti tik Lietuvos bankas, todėl būtina užtikrinti reguliavimo pusiausvyrą, suteikiant analogišką teisę ir FRD.	Nutarimo projekto 40 p. Dėl didelės patikrinimo metu surinktų ir apdorotų duomenų apimties, jų sudėtingumo ir (ar) kilus abejonių dėl šių duomenų tikslumo ir (ar) vertinimo Lietuvos banko tarnautojas, rengiantis patikrinimo ataskaitos projektą, arba patikrinimo grupės vadovas gali nuspręsti sukurti faktines aplinkybes, nustatytas patikrinimo metu ir užfiksuotas patikrinimo ataskaitos projekte. Faktinių aplinkybių sutikrinimas atliekamas siekiant patvirtinti ar paneigti konkrečių faktų egzistavimą, peržiūrėti duomenų teisingumą ar kiekybinių rodiklių atitikį apsiribojant faktinės informacijos peržiūra. Faktinių aplinkybių

	būdais: kreipiantis į tikrinamą subjektą prašant pateikti patikslinančius duomenis, dokumentus ar informaciją, patikrinimo grupės ir tikrinamo subjekto susitikimo metu, arba pateikiant tikrinamam subjektui susipažinti patikrinimo ataskaitos projektą (projekto dalį). Šiuo tikslu tikrintas subjektas supažindinamas su patikrinimo ataskaitos projektu. Patikrinimo ataskaitos projektas subjektui įteikiamas pasirašytinai arba siunčiamas registruotuoju laišku arba elektroniniu būdu.“		teisingumas gali būti patikrinamas šiais būdais: kreipiantis į tikrinamą subjektą prašant pateikti patikslinančius duomenis, dokumentus ar informaciją, patikrinimo grupės ir tikrinamo subjekto susitikimo metu, arba pateikiant tikrinamam subjektui susipažinti patikrinimo ataskaitos projektą (projekto dalį). Šiuo tikslu tikrintas subjektas supažindinamas su patikrinimo ataskaitos projektu. Patikrinimo ataskaitos projektas subjektui įteikiamas pasirašytinai arba siunčiamas registruotuoju laišku arba elektroniniu būdu. Tikrinamas subjektas turi teisę inicijuoti žodinius susitikimus susidariusiai situacijai aptarti.
3.	Nutarimo projekto 42 p. Prireikus aptarti tikrinto subjekto pateiktas pastabas dėl patikrinimo ataskaitos projekto (projekto dalies) ir (ar) išsiaiškinti kitus vertinant patikrinimo metu surinktą medžiagą kilusius klausimus, Lietuvos banko tarnautojo, rengiančio patikrinimo ataskaitą, arba patikrinimo grupės iniciatyva gali būti sukviestas žodinis Lietuvos banko tarnautojo arba patikrinimo grupės, kitų kviestų Lietuvos banko tarnautojų ir tikrinto subjekto atstovų pasitarimas.	Pagrindimas prie 2 pastabos.	Nutarimo projekto 42 p. Prireikus aptarti tikrinto subjekto pateiktas pastabas dėl patikrinimo ataskaitos projekto (projekto dalies) ir (ar) išsiaiškinti kitus vertinant patikrinimo metu surinktą medžiagą kilusius klausimus, Lietuvos banko tarnautojo, rengiančio patikrinimo ataskaitą, arba patikrinimo grupės arba tikrinamo subjekto iniciatyva gali būti sukviestas žodinis Lietuvos banko tarnautojo arba patikrinimo grupės, kitų kviestų Lietuvos banko tarnautojų ir tikrinto subjekto atstovų pasitarimas.
4.	Nutarimo projekto 46 p. Tikrintas subjektas turi teisę pateikti Lietuvos bankui rašytinius paaiškinimus dėl patikrinimo ataskaitoje išdėstytų išvadų ir juos pagrindžiančius įrodymus ne vėliau kaip per 10 darbo dienų po patikrinimo ataskaitos gavimo dienos. Paaiškinimai ir juos pagrindžiantys įrodymai turi būti teikiami lietuvių kalba. Motyvuotu subjekto prašymu, kai patikrinimo ataskaita yra didelės apimties ar	Taip pat kaip 35¹ punkto aprašyme, atkreipiamas dėmesys, jog teikiami įrodymai dažnai apima ir klientų pateiktus dokumentus. Papildomai atkreiptinas dėmesys, jog šis punktas nereikalauja vertėjo parašo, preziumuojant, kad įstaiga gali teikti įrodymus, verčiant juos savarankiškai į Lietuvos bankui priimtina kalbą. Taip pat atsižvelgiant į FRD veiklos vykdymą tarptautiniu mastu, tikslinga leisti pateikti paaiškinimus lietuvių arba anglų kalbomis. Tai užtikrins prižiūrimų subjektų,	Nutarimo projekto 46 p. Tikrintas subjektas turi teisę pateikti Lietuvos bankui rašytinius paaiškinimus dėl patikrinimo ataskaitoje išdėstytų išvadų ir juos pagrindžiančius įrodymus ne vėliau kaip per 10 darbo dienų po patikrinimo ataskaitos gavimo dienos. Paaiškinimai ir juos pagrindžiantys įrodymai turi būti teikiami lietuvių ir (ar) anglų kalbomis. Motyvuotu subjekto prašymu, kai

	sudėtinga, Lietuvos bankas gali nurodytą terminą pratęsti, paprastai ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Paaiškinimų nepateikimas per šiame Nuostatų punkte nustatytą laiką netrukdo Lietuvos bankui svarstyti patikrinimo rezultatus.	veikiančių tarptautinėje finansų rinkoje, teisinį aiškumą ir operatyvumą, leidžiant efektyviau panaudoti jau parengtus dokumentus ir geriau išreikšti teisinius bei finansinius argumentus, nepriklausomai nuo jų būstinės ar darbuotojų kalbinių nuostatų.	patikrinimo ataskaita yra didelės apimties ar sudėtinga, Lietuvos bankas gali nurodytą terminą pratęsti, paprastai ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Paaiškinimų nepateikimas per šiame Nuostatų punkte nustatytą laiką netrukdo Lietuvos bankui svarstyti patikrinimo rezultatus. Lietuvos banko prašymu privalo būti pateikti paaiškinimų ir juos pagrindžiančių įrodymų anglų kalba vertimai į lietuvių kalbą, patvirtinti vertėjo parašu, skaitmeninės kopijos tikrumą patvirtinant Taisyklių nustatyta tvarka. Dokumentų vertimo išlaidos visais atvejais tenka tikrinamam subjektui.
--	--	--	---